ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра менеджменту

# СИЛАБУС

навчальної дисципліни

# «СТАЛИЙ РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

на 2026-2027 навчальний рік

| | |
|---|---|
| Курс та семестр вивчення | 1 курс, ІІ семестр |
| Освітня програма/спеціалізація | Бізнес-адміністрування |
| Спеціальність | D3 Менеджмент |
| Галузь знань | D Бізнес, адміністрування та право |
| Ступінь вищої освіти | магістр |


ПІБ НПП, який веде дану дисципліну, **Бондар-Підгурська Оксана Василівна**

науковий ступінь і вчене звання, посада: д. е. н., доцент, професор кафедри менеджменту

| | |
|---|---|
| Контактний телефон | +38-066-294-63-94 |
| Електронна адреса | bondarpodgurskaa@gmail.com |
| Розклад навчальних занять | http://schedule.puet.edu.ua/ |
| Консультації | Відповідно графіку |
| Сторінка дистанційного курсу | https://el.puet.edu.ua/ |


## Опис навчальної дисципліни

| | |
|---|---|
| **Мета вивчення навчальної дисципліни** | Формування у студентів системи спеціальних знань із організації процесу управління сталим розвитком на мікро- та макрорівнях в умовах потенційних викликів і загроз повоєнної економіки |
| **Тривалість** | 2 семестр, разом 150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год.,самостійна робота 90 год.) |
| **Форми та методи навчання** | Лекції та практичні заняття, самостійна робота, тестування, робота з аналізу ситуацій, ділові ігри |
| **Система поточногота підсумкового контролю** | *Поточний контроль:* відвідування занять; захист домашнього завдання; дискусія в межах навчального матеріалу; виконання індивідуальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота<br>*Підсумковий контроль*: ПМК (залік) |
| **Базові знання** | Наявність ґрунтовних знань із основ менеджменту, економічної теорії, мікро- та макроекономіки, корпоративного управління, ситуаційного менеджменту, інноваційного менеджменту. |
| **Мова викладання** | Українська |
| **Анотація** | У навчальній дисципліні розглядаються загальні риси та особливості сталого розвитку соціально-економічних систем. Приділено увагу методичним аспектам управління сталим розвитком соціально-економічних систем, обґрунтуванню та розробці його перспективних напрямів в умовах нинішніх і потенційних викликів і загроз. Відмінною рисою дисципліни є навчання управлінню сталим розвитком соціально-економічних систем в умовах війни та повоєнної розбудови національної економіки на основі досвіду менеджменту, що напрацьований міжнародною практикою. |

**Перелік компетентностей для магістрів, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання**

| Програмні результати навчання | Компетентності, якими повиненоволодіти студент |
|---|---|
| ПР1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління та адміністрування бізнесом в непередбачуваних умовах;<br>ПР 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;<br>ПР 5. Планувати діяльність бізнес-організації в стратегічному та тактичному розрізах | **Загальні компетенції**<br>ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу<br>**Спеціальні компетентності**<br>СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими бізнес-організація визначає подальші напрями розвитку бізнесу, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;<br>СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми бізнес-організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;<br>СК10. Здатність до управління бізнес-організацією та її розвитком |

**Тематичний план навчальної дисципліни**

| Назва теми | Види робіт | Завдання самостійної роботи у розрізі тем |
|---|---|---|
| **МОДУЛЬ І. Теоретичні основи сталого розвитку соціально-економічних систем** | | |
| Тема 1. Сталий розвиток людства: передумови формування «суспільство-природа» та місце підприємства в ньому. | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування | Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат |
| Тема 2. Складові сталого розвитку | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування | Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат |
| **МОДУЛЬ 2. Методичні засади сталого розвитку соціально-економічних систем** | | |
| Тема 3. Індикатори, принципи та моделі забезпечення сталого розвитку: мікро- та макрорівні | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування | Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат |
| Тема 4. Моніторинг переходу до сталого розвитку суспільства. Європейські виміри сталого розвитку | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування | Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (А, В, С). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат |
| **МОДУЛЬ 3. Напрями протистояння основним викликам і загрозам сталому розвитку соціально-економічних систем** | | |

| | | |
|---|---|---|
| Тема 5. Стратегія сталого розвитку: виклики для України | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування | Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (A, B, C). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат |
| Тема 6. Стратегії зеленої та циркулярної економіки: місцеві плани дій з охорони довкілля | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування | Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (A, B, C). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат |
| Тема 7. Продовольча безпека та стале харчування як чинники сталого розвитку: біоекономіка як тренд майбутнього | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування | Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (A, B, C). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат |
| Тема 8. Альтернативні стратегії розвитку людства. Революція в управлінні загрозами: допомога Trellix Wise | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування | Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (A, B, C). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат |
| Тема 9. Гармонізація інтересів стейкхолдерів як чинник успішного сталого розвитку: стале мислення, екологічна етика і освіта. | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування | Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (A, B, C). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат |
| Тема 10. Міжнародні документи щодо сталого розвитку. Гуманістичне підприємництво | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань і завдання для самостійної роботи; тестування | Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до трьох ріней (A, B, C). Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем за темою, підготувати аналітичну доповідь або реферат |

## Інформаційні джерела

### Основні:


1. Конституція України (основний закон). Віче. 1996 р. №9. С. 3-16.
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV. //http://zakon.rada.gov.ua.
3. Боголюбов В.М. та ін. Стратегія сталого розвитку: підручник за редакцією професора В.М. Боголюбова і. К.: ВЦ НУБІПУ, 2018. 446 с.
4. Бондар-Підгурська О. В. Науково-методологічні засади сталого інноваційного соціально орієнтованого розвитку економіки. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2016. 531 с.
5. Бондар-Підгурська О. В., Бакланов С. О., Курзанцев Д. В. Підвищення інноваційної привабливості промислових підприємств в умовах сталого розвитку та Індустрій 4.0 і 5.0. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки".* **2025**. № 4. URL: *https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-4-10861*.
6. Бондар-Підгурська О. В, Гусак Ю.С., Хоменко І.І. Менеджмент підприємств в умовах Індустрії 4.0 та сталого розвитку: теоретико-методичні засади оцінки. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки*". **2025**. № 3. URL: https://doi.org/10.25313/2520-2294-2025-3-10800.
7. Бондар-Підгурська О. В. Науково-методичний підхід до прогнозування та оцінки ефективності системи управління сталим інноваційним соціально орієнтованим розвитком економіки на основі модернізованого індексу людського розвитку. *Проблеми економіки*. 2015. № 4. С. 99–107
8. Кулаков Г. Т., Бондарь-Подгурская О. В., Хоменко І. І. Науково-методичний підхід до оцінки процесів модернізації промисловості в контексті сталого інноваційного соціально орієнтованого розвитку економіки України. *Ефективна економіка*. 2016. №4. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4880

9. Бондар-Підгурська О. В., Хоменко І. І Науково-методичні засади оцінки ефективності процесу управління інформаційною безпекою підприємств малого та середнього бізнесу: кіберзагрози та інтелектуальна власність. *Проблеми економіки*. 2022. №2. URL: https://www.problecon.com/main/.
10. Бондар-Підгурська О. В. Розробка структурної економетричної моделі управління інноваційними факторами сталого соціально орієнтованого розвитку економіки. *Економіка і регіон. Науковий вісник ПолтНТУ*. 2016. № 6 (61). С. 12–19.
11. Бондар-Підгурська О. В. Матеріалізація науково-методологічного підходу до прогнозування та оцінки ефективності системи управління інноваційними факторами сталого розвитку соціально орієнтованої економіки на основі модернізованого ІЛР. *Проблеми економіки*. 2018. №4. С. 3–48.
12. Bondar-Pidhurska O. V., Hliebova A. O. Assessment and analysis of efficiency system management by innovative factors for sustainable development of national economy from the position satisfaction of vital interest's population in Ukraine. *Економіка і регіон. Науковий вісник ПолтНТУ*. 2019. 1 (72). С. 6–16.

**Додаткові:**

13. Бондар-Підгурська О.В., Уграновська А. І. Управління інформаційною безпекою корпорацій України в умовах нових викликів і загроз. Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки: матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 17 листопада 2021 року). Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. С.104.
14. Бондар-Підгурська О. В., Бакланов С. О., Курзанцев Д. В. Напрями підвищення інноваційної привабливості промислових підприємств в умовах становлення індустрії 4.0 та сталого розвитку. *«Маркетингові стратегії, підприємництво і торгівля: сучасний стан, напрямки розвитку»* : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Київ, 10 квітня 2025 року): тези доповідей / відп. ред. П. В. Захарченко. Київ : КНУБА, 2025. 768 с. С. 219-223. URL: https://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/25/VI_10-04-2025.pdf.

Бондар-Підгурська Оксана, Гусак Юрій. Оцінка менеджменту підприємств на засадах Індустрії 4.0 та сталого розвитку: формування системи критеріїв та індикаторів. *«Сталий розвиток економіки, підприємств та суспільства»:* матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (10-11 квітня 2025 р., м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ, 2025. С. 289-230**.** URL: https://drive.google.com/file/d/1KoAW4Jgk7b77MBJ-gBFh3HiK62PQ0qwQ/view.

15. Бондар-Підгурська О.В., Рубан Ю. О., Шевцова К. А. Цифрова грамотність і цифрова культура як індикатори оцінки результативності формування та реалізації стратегії розвитку підприємства в умовах діджітал-економіки. *Перспективи розвитку управлінських систем у соціальній та економічній сферах України: теорія і практика* : зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. інт.-конф., 2 грудня 2021 р.. К.: КУБГ, 2021. 509 с. С.364-366.
16. Ястремська, О., Бєлєнкова, О., Бондар-Підгурська О., Скакун, В., Рубан, В., & Хіміч, С. (2025). Фінансування інноваційно-стратегічного розвитку підприємств в умовах економіки вражень. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, **2025**, *2*(61), 430–442. https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.61.2025.4616,
17. Bondar-Pidgurska O.V., Karangwa Charles, Kalu Robinson Abuchi. Innovative activity as a tool to increase the competitiveness of corporations in conditions non-industrial economy. *Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неіндустріального суспільства:* матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції учнів, студентів, аспірантів і молодих вчених (27 жовтня 2020 року, м. Луцьк). С. 40-43.
18. Bondar-Pidhurska O.V., Kornienko N.M., Kiyantseva M.M. Corporate social responsibility as a tool for maintaining the image of the enterprise in the conditions of hybrid wars. *Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці*: матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 7 грудня 2020 року). К.: ДУІТ. 2020. С.18-20.
19. Bondar-Pidhurska O., Glebova A. Information security as a digital technology's development factor of innovative socially oriented economy. *Atlantis Press. Advances in Economics, Business and Management Research.* 2020. Vol. 156.С. 307-313.
20. Bondar-Pidhurska O., Glebova A., Solovykh Y. Challenges, Threats and Possibilities of National Education as a Driver for Innovative Development of Economy. *Atlantis Press*. Advances in Social Science, Education and Humanities Research. 2021. Vol. 516. С. 6-10.
21. Bondar-Pidhurska O.V., Karangwa Charles, Ammar Ahmed Omar Ali. Management of competitiveness of enterprises in conditions of hybrid threats of sustainable development: innovative technologies and ecosconsciousness. *Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 7 грудня 2021 року). К.: ДУІТ, ХНУРЕ. 2021. 694 с. С. 209-211.
22. Bondar-Pidhurska O. V., Khomenko I. I. Peculiarities of evaluation of efficiency of the process of information security management of the enterprise: cyber security and intellectual property. Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. MDPC Publishing. Berlin, Germany. **2022.** Pp. 632-638.

## Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

## Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Положення про організацію освітнього процесу https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-proorganizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf. Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf.
Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf. Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poloz_pro-povt-navch.pdf. П
олітика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
Політика щодо академічної доброчесності. Студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність»; списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють: Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf. Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf. Положення про запобігання випадків академічного плагіату https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf.
Політика визнання результатів навчання визначена такими документами: Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf. Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf.
Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannyazdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf; інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) https://puet.edu.ua/neformalnaosvita.
Політика вирішення конфліктних ситуацій: Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuaczij-u-puet.pdf.
Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/poloz_pro-apel_pidscontr.pdf. уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiyakorupciyi.
Політика підтримки учасників освітнього процесу: Психологічна служба: http://puet.edu.ua/psyhologichna-pidtrymka-v-puet. Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyjombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet. Уповноважений з прав корупції https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi.
Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti

## Оцінювання

**Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання**

| | |
|---|---|
| Модуль 1 (теми 1-4): відвідування лекцій (0 балів); робота відповідно до трьох рівнів (захист домашнього завдання (1 ×4 бали); обговорення матеріалу занять (1 ×4 бали); виконання навчальних завдань (1 ×4 балів); завдання самостійної роботи (1 ×4 балів)); тестування (1 ×4 бали); поточна модульна робота (20 балів) | 40 |
| Модуль 2 (теми 5-6): відвідування лекцій (0 балів); робота відповідно до трьох рівнів (захист домашнього завдання (1 ×2 бали); обговорення матеріалу занять (1 ×2 бали); виконання навчальних завдань (1 × 2 балів); завдання самостійної роботи (1 ×2 балів)); тестування (1 ×4 бали); поточна модульна робота (10 балів) | 20 |

| | |
|---|---|
| Модуль 3 (теми 7-10): відвідування лекцій (0 балів); робота відповідно до трьох рівнів (захист домашнього завдання (1 ×4 бали); обговорення матеріалу занять (1 ×4 бали); виконання навчальних завдань (1 ×4 балів); завдання самостійної роботи (1 ×4 балів)); тестування (1 ×4 бали); поточна модульна робота (20 балів) | 40 |
| Разом за семестр | 100 |

*****Додатково 20 балів студент має можливість набрати під час виконання наукової роботи, участі в олімпіаді, науковій конференції тощо, але загальна сума балів не може перевищувати 100 балів.

**Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни**

| **Оцінка за шкалою ECTS** | | **Оцінка за національною шкалою** | **Якісні критерії оцінки знань** |
|---|---|---|---|
| A | 90-100 | 5 (відмінно) | Глибокі знання, можлива незначна кількість помилок |
| B | 82-89 | 4 (дуже добре) | Міцні знання вище середнього з можливими кількома помилками |
| C | 74-81 | 4 (добре) | Міцні знання з певною кількістю серйозних помилок |
| D | 64-73 | 3 (задовільно) | Непогані знання, але є значна кількість серйознихнедоліків |
| E | 60-63 | 3 (задовільно достатньо) | Достатні знання, які задовольняють мінімальнимкритеріям |
| FX | 35-59 | 2 (незадовільно) з можливістюповторного складання | Недостатні знання, слабо засвоєний матеріал,невміння самостійно викласти його зміст |
| F | 0-34 | 2 (незадовільно) з обов'язковим повторнимвивченням дисципліни | Невміння осмислити зміст теми і публічно чиписьмово представити його |